

PAŹDZIERNIK

Kalendarium październik 1982

5

- We Wrocławiu zostaje aresztowany ukrywający się od 13 XII 1981 przewodniczący Regionalnego Komitetu Strajkowego Dolny Śląsk i członek TKK Władysław Frasyniuk. Na jego miejsce w skład TKK wchodzi Piotr Bednarz.

6

- W Białymstoku o godz. 19.00 rozbrojono funkcjonariusza Komendy Wojewódzkiej MO – zabrano mu pistolet wraz z amunicją i miotacz gazowy.

8

- Sejm uchwała – przy 12 głosach sprzeciwu i 10 wstrzymujących się – Ustawę o związkach zawodowych i organizacjach rolników. Przeciwko głosowali: Danuta Symonides, Maria Budzanowska, Hanna Suchocka, Jan Jankowski, Halina Minkiewicz-Latecka (SD), Janusz Zabłocki, Zbigniew Zieliński, Rudolf Buchała (Polski Związek Katolicko-Społeczny), Anna Pławska, Edmund Osmańczyk, Ryszard Reiff, Jan Szczepański (bezpartyjni). Wstrzymali się: Jadwiga Giżycka, Szczepan Styranowski, Zbigniew Kłodecki (SD), Witold Zakrzewski, Ryszard Rohr, Halina Kośniewska (bezpartyjni), Jadwiga Banasiak, Genowefa Rejman, Władysław Kupiec, Ignacy Wal (ZSL). Wszystkie związki istniejące przed 13 XII 1981, w tym „Solidarność”, zostają rozwiązane, a rolnikom indywidualnym w ogóle nie przyznaje się prawa do zrzeszania się w związki zawodowe. (W oparciu o art. 54 ustawy rząd przekazuje majątek „Solidarności” reżimowym związkom zawodowym.) W Gdańsku dochodzi do demonstracji ulicznych.
- Sąd Wojewódzki w Warszawie skazuje: Roberta Leszeka Moczulskiego na 7 lat

więzienia, Romualda Szeremietiewa i Tadeusza Stańskiego na 5 lat, Tadeusza Jandziszaka na 2 lata w zawieszeniu na 5 lat; za to że [...] w latach 1979 - 1980, [...] w Polsce i za granicą w celu osłabienia mocy obronnej, zerwania jedności sojuszniczej z ZSRR oraz obalenia przemocą określonego w Konstytucji z dnia 22 lipca 1952 ustroju PRL działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami objętymi osobnymi postępowaniami podjęli czynności przygotowawcze tworząc nielegalny związek pod nazwą KPN finansowany, wspierany i inspirowany przez wrogie PRL-owi zagraniczne ośrodki dywersji politycznej oraz realizując program tego związku [...].

9

- Z Oświadczenia TKK:

[...] Rozwiązanie wszystkich związków zawodowych, akt bez precedensu w dziejach cywilizowanych społeczeństw, jest przyznaniem się przez WRON do klęski. Nie udało się rozbić ruchu związkowego, niepowodzeniem zakończyły się próby skorumpowania liczących się przywódców związkowych [...]

NSZZ „S” może być rozwiązany jedynie na mocy decyzji swych członków. Związek nasz istnieje i nadal będzie działać na rzecz Samorządnej Rzeczypospolitej.

TKK NSZZ „S” apeluje do członków Związku, do wszystkich ludzi pracy, do wszystkich związków zawodowych o powszechny bojkot fasadowych związków zawodowych [...] 10 listopada - druga rocznica rejestracji NSZZ „S” - niech stanie się dniem protestu [...]

10 listopada ogłaszamy czterogodzinny strajk protestacyjny począwszy od godz. 10.00. Strajk musi być przygotowany bez ujawniania przywódców [...] Przebieg protestu wyznaczy dalszą strategię związku [...].

- Prezydent USA Ronald Reagan rozszerza zakres sankcji ekonomicznych wobec Polski, cofając PRL klauzulę najwyższego uprzywilejowania w handlu z USA.

10

- Oświadczenie Komitetu Oporu Społecznego w sprawie delegalizacji „Solidarności”:

[...] Sejm przyjął nową ustawę o związkach zawodowych, delegalizującą wszystkie istniejące, w tym NSZZ „S”. Jest to decyzja bezprawna, gdyż narusza art. 8 ust. 1 Konstytucji PRL oraz ratyfikowane przez PRL Międzynarodowe Pakty Praw i Konwencję 87 MOP. Jest to zarazem decyzja śmieszna, bo w ten sposób uzurpatorska władza rości sobie prawo do unieważnienia decyzji dziesięciu milionów Polaków [...].

- We Wrocławiu powstaje [Młodzieżowy Ruch Oporu „Solidarność”](#), który w 1986 r.

przyłączy się do Solidarności Walczącej.

11-12

- W godzinach rannych w Stoczni Gdańskiej im. Lenina rozpoczyna się strajk, do którego przyłączają się niektóre zakłady Trójmiasta (Gdańska Stocznia Remontowa, niektóre wydziały Portu Gdańskiego, Stoczni Północnej, Hydrosteru i Stoczni Gdyńskiej). Po godz. 14.00 pod pomnikiem Ofiar Grudnia '70 rozpoczyna się demonstracja. Po godz. 16.00 oddziały ZOMO atakują demonstrantów. Starcia z milicją trwają 2 dni. Obrzucono kamieniami budynek konsulatu sowieckiego i budynek przedstawicielstwa Aerofłotu. 12 X w czasie ulicznych protestów zostaje śmiertelnie ranny 32-letni spawacz Wydziału K-2 Stoczni Gdańskiej Waław Kamiński; najpierw trafiony petardą w głowę, następnie w trakcie przewożenia do szpitala pobity przez funkcjonariuszy ZOMO, umiera w szpitalu 28 XI. Rannych zostaje 15 milicjantów. Do aresztu trafia 268 osób.

12

- Rada Państwa podejmuje uchwałę w sprawie zasad tworzenia organizacji związkowych. Dokument stwierdza m.in.: *Nazwa nowo powstającego związku powinna zawierać wyłącznie wyrazy „Związek zawodowy pracowników...” i dalej nazwę danego zakładu pracy. [...] Nazwa związku może również zawierać wyrazy „samorządny”, „niezależny”.*
- Stocznia Gdańska zostaje opanowana przez ZOMO, decyzją Komitetu Obrony Kraju staje się zakładem zmilitaryzowanym.
- Strajki wybuchają we wrocławskich zakładach: Dolmel, Fadroma, Hydral i Polar.
- W Lubinie zdetonowano ładunek wybuchowy pod drzwiami mieszkania komendanta placówki ORMO.

13

- Dąbrowa Górnicza – ok. godz. 4.45 podczas zawieszania flagi z napisem „Solidarność” na linii wysokiego napięcia ginie Włodzimierz Jagodziński, pracownik Huty Katowice, działacz podziemnej „Solidarności”. Wcześniej kilkakrotnie udało mu się zawiesić flagę Związku na trasie prowadzącej do głównej bramy Huty.
- Nowa Huta – o godz. 14.30 spod bramy Kombinatu rusza w kierunku pl. Centralnego 3 tys. ludzi skandujących m.in.: „Solidarność”, „Wypuścić Lecha”, „Niech żyje Reagan”.

W pobliżu Technikum Mechanicznego tłum zostaje rozproszony przez armatki wodne oraz strzelających granatami łzawiącymi zomowców, ale tylko na chwilę. Ok. 16.00 rozpoczynają się zaciekle walki wokół pomnika Lenina. Zdesperowany tłum uzbrojony w kamienie, butelki i proce walczy o każdy metr placu bronionego przez pododdziały ZOMO. Po godz. 18.00 ginie 20-letni Bogdan Włosik zastrzelony przez funkcjonariusza SB kpt. Andrzeja Augustyna. Milicja zatrzymuje 153 osoby.

- Wrocław – do stłumienia demonstracji, które ogarnęły miasto, władze mobilizują ponad 2 tys. milicjantów ściągniętych z Kalisza, Opola i Częstochowy. Starcia z ZOMO i ROMO trwają do godz. 21.00, w niektórych miejscach do północy. Zatrzymanych zostaje 241 osób.
- W Lubinie, przy ul. Kilińskiego podrzucono ładunek wybuchowy pod drzwiami mieszkania komendanta placówki ORM.
- W Legnicy strajkowano w Zakładach Mechanicznych Legmet.

19

- W Głogowie wybuchają ładunek podłożony pod budynek kasyna Przedsiębiorstwa Gastronomiczno-Handlowego Konsumy, zaopatrującego w deficytowe artykuły funkcjonariuszy PZPR, MO i SB, zawodowych żołnierzy LWP oraz wybranych urzędników administracji państwowej.

20

- TKK podejmuje decyzję o przystąpieniu na wiosnę 1983 r. do strajku generalnego:

[...] Ani wysunięty przez Kościół program ugody społecznej, ani wielokrotnie ponawiane przez TKK propozycje rozmów, ani powszechnie manifestowany opór społeczeństwa nie zdołały skłonić władzy do porozumienia. Reżim jest głuchy na głos narodu. Chce rządzić przez nikogo nie kontrolowany. Samowolnymi, nieudolnymi decyzjami rujnuje gospodarkę i pcha Polskę do upadku.

Ponieważ tymczasowe naciski nie wystarczyły, aby zawrócić władze z drogi wiodącej do katastrofy, musimy sięgnąć po środek ostateczny – strajk generalny. Decyzję tę podejmujemy po dziesięciu miesiącach, które pokazały siłę społecznego oporu, nauczyły organizacji walki, zostały wykorzystane do budowy zrębów społeczeństwa podziemnego [...]

Nadal walczymy o nasze cele:

– o uwolnienie internowanych, aresztowanych i skazanych za działalność społeczną i polityczną, o przywrócenie do pracy represyjnie zwolnionych, o gwarancje bezpieczeństwa dla

ukrywających się i działających po 13 XII za granicą,

- o pełne prawa związkowe dla NSZZ „S”,

- o reformy nakreślone w programie przyjętym na I Krajowym Zjeździe „S”, o Samorządną Rzeczpospolitą.

22

- W Lubinie obrzucono kamieniami radiowóz MO.

23

- Prasa publikuje „wzorcowy” statut nowego związku zawodowego.
- W Knurowie w pow. gliwickim oblano farbą pomnik żołnierzy sowieckich.

26

- Sejm uchwała ustawę o postępowaniu wobec osób uchylających się od pracy, wprowadzającą m.in. formy pracy przymusowej.

28

- W Krakowie powstaje Regionalny Komitet „Solidarność” Małopolska.
- W wielu miastach organizowane są Dni lub [Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej](#) przy aktywnym udziale licznych przedstawicieli środowisk twórczych.

29

- Popelnia samobójstwo zaszczytu przez SB działacz „Solidarności”, przewodniczący Komisji Zakładowej w Jeleniogórskich Zakładach Narzędziowych, Kazimierz Majewski, lat 46.
- W holu Teatru Syrena przy ul. Litewskiej w Warszawie rozlano cuchnącą substancję chemiczną, na skutek czego placówka zostaje zamknięta. Teatr uważany był za kolaborujący z reżimem gen. Wojciecha Jaruzelskiego – artyści teatru łamali ogłoszony przez środowisko aktorskie bojkot środków masowego przekazu.

30

- W Polkowicach podłożono ładunek wybuchowy pod budynkiem Komisariatu MO.
- W Lubinie podpalono drzwi mieszkania działacza Komitetu Miejskiego PZPR.
- W Brodnicy uszkodzono pomnik żołnierzy sowieckich. Akcję powtórzono następnego dnia.
- W Łyszkowicach w woj. skierniewickim wybito szyby w budynku Komitetu Gminnego PZPR.

31

- W Legnicy podłożono ładunek wybuchowy pod budynek Komitetu Wojewódzkiego PZPR.